

บทที่ ๓
วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ อำเภอแม่เวียง จังหวัดนครสวรรค์” มีลำดับขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑. รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ อำเภอแม่เวียง จังหวัดนครสวรรค์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม(Mix Method Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยใช้ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้สัมภาษณ์แบบโครงสร้าง (Structrue Interview)

๓.๒. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็น คือ ครู และเจ้าหน้าที่ โรงเรียนในเขตอำเภอแม่เวียง จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ โดยมี ๒๘ โรงเรียน ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งหมด ๓๗๑ คน

ลำดับที่	โรงเรียนในเขตอำเภอแม่เวียง	ครูและเจ้าหน้าที่ จำนวน
๑	โรงเรียนบ้านคลองม่วง	๑๗
๒	โรงเรียนบ้านตะเคียนงาม	๗
๓	โรงเรียนบ้านตะกรุด	๑๕
๔	โรงเรียนบ้านวังชัน	๑๐
๕	โรงเรียนบ้านคลองสำราญ	๖
๖	โรงเรียนวัดศรีกัลยาณูสรณ์	๕
๗	โรงเรียนบ้านเปราะ	๗
๘	โรงเรียนบ้านไร้ไทรทองพยับแล	๑๒
๙	โรงเรียนบ้านเขาแม่กระทุ้	๘

๓.๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก.แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑. ศึกษาหลักการและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๒. กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย
๓. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
๔. สร้างเครื่องมือการวิจัยตามรอบที่กำหนดไว้
๕. นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
๖. นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
๗. ปรับปรุงแก้ไข
๘. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นตามกรอบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ อำเภอแม่वंก จัหวัดนครสวรรค์ รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบและปัญหา อุปสรรคต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ เป็นข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับครู และเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ส่วนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ อำเภอแม่वंก จัหวัดนครสวรรค์ ตามความคิดเห็นของครู และเจ้าหน้าที่ ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีความคิดเห็นใน ๗ ด้านคือ ๑) ด้านรู้จักเหตุ ๒) ด้านรู้จักผล ๓) ด้านรู้จักตน ๔) ด้านรู้จักประมาณ ๕) ด้านรู้จักกาล ๖) ด้านรู้จักชุมชน ๗) ด้านรู้จักบุคคลและตอบคำถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ๕ หมายถึง มีการนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ มาใช้อยู่ในระดับ มากที่สุด
- ๔ หมายถึง มีการนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ มาใช้อยู่ในระดับ มาก
- ๓ หมายถึง มีการนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ มาใช้อยู่ในระดับ ปานกลาง
- ๒ หมายถึง มีการนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ มาใช้อยู่ในระดับ น้อย

๑ หมายถึง มีการนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ มาใช้อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ส่วนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเปิด (Open) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ อำเภอแม่เวงก์ จังหวัดนครสวรรค์ มี ๗ ด้าน ได้แก่ ด้านรู้จักเหตุ ด้านรู้จักผล ด้านรู้จักตน ด้านรู้จักประมาณ ด้านรู้จักกาล ด้านรู้จักชุมชน และด้านรู้จักบุคคล ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended Question)

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขออนุญาตส่งผู้เชี่ยวชาญจากศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๒. หาคความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

๑) พระมหาวิมลคุณากร วรณฺฑิต	อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
๒) ผศ.อานนท์ เมธีวรณฺฑิต	อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
๓) อาจารย์รุ่งอรุณ อบเชย	รองผู้อำนวยการ ฝ่ายวางแผนและวิชาการ
๔) ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา	อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
๕) อาจารย์อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์	อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ (Index of Item-Objective Congruent : IOC) ได้ค่ามากกว่า ๐.๐๕ ขึ้นไปทุกข้อ

๓. เมื่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๕ ท่านพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม รูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และส่งกลับให้ผู้วิจัย

๕. ผู้วิจัยนำเครื่องมือทุกฉบับไปตรวจสอบ

๔. หาคความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) แก่กับผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ ในโรงเรียนในเขตอำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient)^{๑๕๖} ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .๘๘๙

๕. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

^{๑๕๖} สติน พันธ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจูนพับลิชชิงจำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

ข. แบบสัมภาษณ์

การวิจัยเรื่อง “การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูลโดยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Intertie) มีสาระสำคัญของการสัมภาษณ์ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ระดับผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์

ตอนที่ ๒ การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์

๑. ท่านคิดว่าการนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร เป็นอย่างไร

๒. ให้ท่านเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ กับการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร

๓. ท่านคิดว่าปัญหาอุปสรรคในการบริหารสถานศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ มีด้านใดบ้าง

๔. ท่านคิดว่าปัจจัยใดที่ทำให้การบริหารสถานศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ มีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จเป็นอย่างไร

๕. ให้ท่านวิเคราะห์แนวโน้มการบริหารสถานศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ ว่ามีทิศทางอย่างไร ที่จะนำมาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้

๓.๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ก.เชิงปริมาณ

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๑. การรวบรวมเอกสาร ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัยและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์

๒. ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามและขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ เพื่อขอความร่วมมือไปยังกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา หลังจากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

๓. ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย คือ ครู และเจ้าหน้าที่ จำนวน ๑๘๙ คน ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

ข.เชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้

๑) การรวบรวมเอกสาร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความงานวิจัยและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์

๒) การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ และขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Information) ทั้งหมด ๕ ท่าน ได้แก่

๑ นายสุระ ทวีผล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหินดาด ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหินดาด ตำบลแม่เล่ย์ อำเภอม่วงก่ จังหวัดนครสวรรค์

๒ นายมนัส สมรภูมิ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตะแบกงาม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตะแบกงาม ตำบลวังซ่าน อำเภอม่วงก่ จังหวัดนครสวรรค์

๓ นายสามารถ ศรีชมภู ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปางสุด ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปางสุด ตำบลแม่เล่ย์ อำเภอม่วงก่ จังหวัดนครสวรรค์

๔ นายปราโมทย์ เจริญเกษ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตะกุด ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตะกุด ตำบลวังซ่าน อำเภอม่วงก่ จังหวัดนครสวรรค์

๕ นายสุรียา คงเพชรศักดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังชุมพร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังชุมพร ตำบลเขาชนกัน อำเภอม่วงก่ จังหวัดนครสวรรค์

เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ที่แต่ละท่าน

๓) การสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนอำเภอม่วงก่ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๕ ท่าน ช่วงวันที่ ๑๗ เดือนมกราคม พ.ศ.๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๒๓ เดือนมกราคม พ.ศ.๒๕๕๖ รวมเป็นระยะเวลา ๗ วัน

๓.๕. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนา ความคิดเห็นของครู และเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ อำเภอม่วงก่ จังหวัดนครสวรรค์ สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ อำเภอม่วงก่ จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ย ดังนี้

เกณฑ์ที่ใช้แปลผลข้อคำถามที่ได้จากการประเมินผลมีดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ - ๕.๐๐	แปลว่า มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ - ๔.๔๙	แปลว่า มาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙	แปลว่า ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙	แปลว่า น้อย
ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙	แปลว่า น้อยที่สุด ^{๑๕๗}

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยจะทำการจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามปลายเปิด จากนั้นจะทำการวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์(In Depth Interview) การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ อำเภอแม่วังก์ จังหวัดนครสวรรค์ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Technique)

^{๑๕๗} กัลยา วาณิชย์บัญชา, การใช้ SPSS for Windows วิเคราะห์ข้อมูล, ค่าเฉลี่ย Arithmetic Mean, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๑๐๓.